TAUTINĖS TAPATYBĖS KŪRIMAS IR GAIVINIMAS

Tauta– istoriškai susidariusi žmonių bendruomenė, turinti bendrą kilmę, žemę, kalbą, istoriją, kultūrą.

Tapatybė – tapatumas, nustatyti, įrodyti asmens tikrumą, priklausymą grupei.

T.Pasiaukojamas darbas, įsisąmoninta pareiga Lietuvai – teisingiausias pasirinkimas.

D.I. Brandžios asmenybės savo pavyzdžiu įkvepia tautą pokyčiams nesusipratusius lietuvius.

A3.Prasmingas darbas tėvynei- brandina asmenybes. „Labora“- „siek idealo tik doro ir aukšto“ .

A2.„Tautiška giesmė“- įvardijamos branginamos vertybės-meilė tėvynei, darbas jos labui, vienybė, dora: „Vienybė težydi“; „Meilė Lietuvos dega mūsų širdyse“...

A1.Ir laikraštis „Varpas“, ir eilėraštis – tautinės savimonės žadintojai. Spausdinto žodžio misija- kelti žmones veikliam gyvenimui: „Budink ir šauki“;„Kelkite, kelkite, kelkite“.

K.Carinės Rusijos priespauda. XIXa. V.Kudirka - tautiškai susipratęs „Varpo“ leidėjas.

...

T. Svarbus sąmoningas lietuvių kalbėjimas gimtąja kalba bei tautinės kultūros gynimas.

A1. Mamatė kalba su savo vaikais lietuviškai, („myliu lietuvių kalbą“), leidžia bendrauti su kaimiečių vaikais, ugdo patriotus: „norėčiau, kad mano vaikai prisidėtų prie Lietuvos atgimimo“ .

D.I. Dvaras – lietuviškumo saugotojas, pavyzdys, kaip ryžtis gyventi ne sau, o kitiems.

A2.Apysakoje „Sename dvare“ šaržuoja sulenkėjusius lietuvius. Paulinos vestuvėse „putlūs, pilni pretenzijų, jie su panieka žiūri į „chamus“. Dieve kaip jie kalba lenkiškai“ .

K. XX a. Smulkieji bajorai Žemaitijos dvare- išsilavinę, remiantys kultūrą, sukilėlius, knygnešius. Šatrijos Ragana-patriotė, labdarė, knygų leidėja. Neoromantizmas.

A3. Mamatė gerbia Levanardą, kaimo išminčių, knygnešį, bobutę– gyvą lietuvių tautos dvasią, pasakų sekėją, žemaitiškai kalbantį žydą, prekiautoją.

T.Tautiškumo supratimas siejamas su dora, lietuviškų papročių saugojimu.

A2. Gerbiami įsiklausantys į gamtos dėsnius, daug dirbantys būrai (Krizas), nes darbas padeda pajusti savo vertę, tradicinis žemdirbio darbas – išminties šaltinis, pagarba bendruomenei.

K. XVIIIa. Mažoji Lietuva. Kolonizacija ir lietuvninkų padėtis. K.Donelaitis – lietuvninkų teisių gynėjas, darbštus pastorius, talentingas ir įžvalgus kūrėjas. Apšvieta.

A1. Svetimai kolonistų kultūrai atsispirti geba tik „viežlybieji“ būrai, nes jie yra lietuvninkų tradicijų puoselėtojai (Lauras): valgo tik lietuviškus valgius (dešras ir lašinius), laikosi krikščioniškos etikos, dorai gyvendami sulauks kitataučių palankumo.

A3. „Metuose“ smerkiamas lietuvių nedorumas, nes „nenaudėliai“, išsižadėję savo papročių, praranda moralinį tvirtumą ir pasiduos germanizacijai: „į karčemą bėga“, „prancūziškai pasirėdę“, girtauja bei „durnai smaguriauja“ (Plaučiūnas, Dočys).

DI. Tik pagarba lietuviškoms ir krikščioniškoms tradicijoms padeda išlikti svetimame krašte.